

[Holstein.]

bestemme, at Laaneforpligtelsen bliver aktuel efter denne Konvention.

Det synes mig, at det er vidtgaende og farlige Konsekvenser, som denne Konvention indebærer. I de fleste Tilfælde — det vil jeg indrømme —, tror jeg overhovedet ikke, den faar praktisk Betydning, men saa meget mindre Grund er der da til at jage paa med at ratificere den. For det maa vel antages — det vil jeg ogsaa bede den højtærede Udenrigsminister udtale sig om —, at skønt der ikke staar noget om det i Traktaten, er det en Forudsætning, at Raadets Beslutninger her, saa meget mere som det drejer sig om Beslutninger, ikke blot om Henstillinger som i Pagtens Artikel 15, kun kan træffes med fuld Enstemmighed i Raadet.

Det vil altsaa sige, at den polske Rigsdag paa fjorten Medlemmer enstemmigt skal afgøre, at nu foreligger der en Foranstaltning, som truer et af de kontraherende Medlemmer med Krig, og endvidere at den derved skabte Situation er en saadan, at det er nødvendigt at optage Laanet. Der staar nemlig i Artikel 2, at Raadet skal kun beslutte Optagelse af Laanet, hvis det finder, at Freden ikke kan bevares paa anden Maade. Først maa altsaa de fjorten Medlemmer være enige om, at der foreligger en Foranstaltning, som er egnet til at medføre et Brud, som altsaa dermed implicite indeholder en Krigstrusel. Og dernæst maa de fjorten Medlemmer være enige om, at Freden ikke kan bevares paa anden Maade, for hvis blot eet Medlem siger — dette er altsaa et Spørgsmaal til den højtærede Udenrigsminister, om han forstaar det paa den Maade; det er Raadet selv, der autentisk forfolker Traktaten, saa det har selvfølgelig ikke meget at sige, hvad vi mener om det, men det kan jo altid være vejledende for, hvad det drejer sig om — altsaa, hvis blot et Medlem af Raadet siger: Jeg synes ikke, der er Grund til at optage dette Laan, for det var dog muligt, at Freden kunde bevares paa anden Maade, der er jo ikke udbrudt Krig, den vedkommende Stat er ikke blevet angrebet, den er nok truet, den er nok blevet udsat for en Fare for Krig, men der foreligger ikke Krig, lad os nu først prøve, om det ikke er muligt, at Freden, som endnu bestaar, kan oprettholdes, uden at man gaar til Laan — saa bliver Laanet ikke aktuelt.

Og der kræves endvidere, at den ene af Parterne skal afslaa eller forsømme at efterkomme Raadets Mæglingsforsøg eller andre Forsøg paa at bringe ikke Krigen,

men Krigstruselen ud af Verden. Hvis vi antager, at Raadet først har prøvet Mægling forgæves, og det derefter enstemmigt, formoder jeg, kommer med en diplomatisk Henstilling til den paagældende Part om at faa den Sag ordnet ved at faa Krigstruselen, som Raadet skønner, den Part er Skyld i, bragt ud af Verden, og den vedkommende simpelt hen ikke svarer paa Raadets diplomatiske Henstilling, men bliver ved at lade Foranstaltningerne bestaa, f. Eks. stærke Troppesamlinger, stærke Garnisoneringer, nye strategiske Veje ved Bessarabiens Grænse, foreligger Betingelserne for, at Laanet kan blive aktuelt, hvis der er Enighed i Raadet.

Raadet har altsaa ifølge Art. 2 at afgøre følgende fire Ting. For det første, om der foreligger en Trusel — jeg holder mig til dette, for naar der er Krig, er der Krig, det er ikke svært at se, at naar de slaas, saa slaas de, og saa er der ingen Diskussion mere —, men altsaa en Trusel med Foranstaltninger, der kan medføre Krig. Naar det enstemmigt er afgjort, at en saadan Foranstaltning foreligger, skal Raadet for det andet prøve Mægling; det behøver dog ikke principalt at prøve Mægling, der kan ogsaa prøves en anden fredelig Fremgangsmaade, hvis man mener, Mægling er haabløs, der staar nemlig Mægling eller anden Fremgangsmaade. Man kan altsaa straks komme med en Henstilling efter Folkeforbundspagtens Artikel 15.

For det tredje skal den paagældende Part, som Raadet har dømt til at være den truende Part, enten positivt have afslaaet eller i hvert Fald forsømt at rette sig efter Henstillingen fra Raadet. For det fjerde skal det være en Betingelse, at Raadet enstemmigt finder, at Freden ikke kan bevares paa anden Maade.

Det er de fire Hovedbetingelser. Saa er der endelig to mindre væsentlige Betingelser. Den Part, til hvilken der ydes finansiel Støtte, altsaa den loyale Stat, forpligter sig til at lade Striden afgøre ved retlig Afgørelse eller Voldgift eller enhver anden fredelig Behandlingsmaade og for det andet rette sig efter enhver midlertidig Forholdsregel, som maatte blive anvendt af Raadet. Det er jo det mærkværdige, at de Stater, som er de loyale, er saa overordentlig svagt hjulpne, baade efter Folkeforbundspagten og efter denne Konvention, i Sammenligning med de Friheder, der tillades den Stat, som er den illoyale.

I Folkeforbundspagtens Artikel 15 bestemmes det, som bekendt, at naar Raadet, efter at have foretaget et mislykket Mæg-